

VUOSIKERTOMUS 2020

1. JOHDANTO

Paltamo-Seuran tarkoituksena on kotiseudun kulttuurien vaaliminen ja edistäminen, kotiseututietouden lisääminen, kotiseutuhengen ylläpitäminen sekä omatoimisuuden voimistaminen. Seura pyrkii kehittämään kotiseutuaan monipuolisesti erityispiirteiden pohjalta, parantamaan elinympäristön laatua ja lisäämään ihmisten viihtyvyyttä. Vuonna 2020 toiminnan painopisteinä olivat **Paltamo-retket sekä Oulujärveen liittyvä kulttuuriperintö.**

2. HALLINTO

2.1. Hallitus

Vuosikokouksessa valittuun hallitukseen kuuluivat pj. Kaisa Toivonen, vpj. Terttu Väisänen, siht. Heli Koivukangas, Pirkko Palm, Anja Itkonen, Eija Homanen ja Senja Säkkinen. Sari Leinonen erosi hallituksesta 23.1. Rahastonhoitajana toimi Markku Väisänen. Asiantuntijajäsenenä oli Kaleva Kovalainen.

2.2. Muut toimihenkilöt ja vastuhenkilöt

Jäsenvastaava: Terttu Väisänen

Toiminnantarkastaja: Raimo Kantola ja varalla Vesa Hyvönen.

Mylläri: Jaakko Heikkinen ja Jouni Leinonen

MuseoÄmmi: Senja Säkkinen

Nettisivujen ja kuva-arkiston hoitaja: Kaleva Kovalainen

Tiedotus: Kaleva Kovalainen (netti), Senja Säkkinen ja Kaisa Toivonen

Myyntituotteet: Kaisa Toivonen

2.3. Kokoukset

Yhdistyksellä oli vuosikokous 16.3.2020 kotiseutumuseolla. Siihen osallistui 5 henkilöä. Hallitus piti 8 kokousta.

3. VARSINAINEN TOIMINTA

3.1. Museotoiminta

3.1.1. Aukioloajat ja kävijämäärä

Museo oli avoinna 22.6.-31.7. ma-pe klo 11-17. Kävijämäärä vuoden aikana oli yhteensä 450 henkilöä. Museoon oli vapaa pääsy.

3.1.2. Työntekijät

Museovalvojina ja oppaina olivat kunnan kesätyöntekijät 22.6.-3.7. Joni Väisänen, 6.7.-17.7. Arttu Lappalainen ja 20.7.-31.7. Kai Pyykkönen.

3.1.3. Uudet esineet/tallennettavat

Uusina esineinä saatiin n. 15 esinettä ja kolme päänumeroa.

3.1.4. Näyttelyt

Museolla oli kesän aikana näytteillä Paltamo-Seuran, Ekomuseon ja kiehimä.fi-sivuston toimintaa, valokuvia ja esittelymateriaalia. Keskikerroksen vitriinissä oli poimintoja esineistä museon omista kokoelmista ja uusimmista lahjoituksista.

3.1.5. Museotoiminnan kehittäminen

Museon toimintaa kehitettiin Museoviraston rahoittamalla paikallismuseotoiminnan kehittämishankkeella. Hankkeessa digitoitiin ja luetteloiitiin kuvia ja esineistöä sekä parannettiin niiden käytettävyyttä. Työntekijänä Kaleva Kovalainen työskenteli toukokuun sekä kaksi viikkoa heinäkuussa ja syyskuussa. Lisäksi hän jatkoi työtään vielä ostopalveluna marraskuussa.

3.1.6. Muu museon toiminta

Museon siivoustalkoot pidettiin 22.6. Mukana oli kuusi talkoolaista.

Torstaina 9.7. tarjoilua” -ilta, ja mehutarjoilu. yhdessä osallistui n. 25

pidettiin museolla ”Turinaa, tarinaa ja jolloin museolla oli kävijöille kahvi- Lisäksi kuultiin tarinoita ja laulettiin kansanlauluja. Tapahtumaan henkeä.

Kainuun museon Kauppinen

olivat mukana Kaisa Toivonen ja Senja Säkkinen ja siinä käytiin yhdessä läpi museotyökirja.

maakunta-amanuenssi Jarkko vieraili museolla 2.7. Tapaamisessa

Museokävijöiltä kysyttiin mielipiteitä ja kehittämisehdotuksia museosta.

3.2. Elävä Ekomuseo

3.8.

järjestettiin Paltamo tutummaksi -ekomuseoretki Mieslahteen Moilalaan, Veikkolaan sekä Kuhaniemen torppaan. Osallistujia oli n. 25 henkilöä.

11.9. järjestettiin retki Kiehimänvaaran Pieneen-Haatajaan ja Rinteelle. Paikalla oli 28 henkilöä.

Seura ylläpiti paltamonekomuseo.fi-verkkosivustoa, johon Kaleva Kovalainen teki viisi uutta videota Hahtolan kuparikaivos, Miesjoki, Vanhat työkoneet (Vaarankylä), Paltamon kirkko ja Hakasuon mylly ja myllypirtti. Ekomuseon sivuilla on yhteensä 16 videota Paltamosta.

3.3. Tapahtumat

Norssikarnevaaleja ja koko perheen museotapahtumaa ei pidetty korona-epidemian takia.

3.4. Kirjailija Heikki Meriläinen

Heikki Meriläisen juhlavuoden suunnittelua jatkettiin yhteistyössä Sotkamo-Seuran kanssa. Seura teki yhden avustusanomuksen juhlavuoden näyttelyä varten Museovirastolle sekä painatti loitsuluutuja. Yhteisiä suunnittelupalavereita pidettiin etäyhteyksin syksyllä.

3.5. Perinteen keruu ja tallennus

Yhdistys ylläpiti kiehimä.fi –sivustoa (www.kiehimä.fi)

Kaisa Toivonen kävi haastattelemassa Kuhaniemen torpassa asunutta Matti Mikkosta ja kirjoitti tekstin torpan vaiheista ja elämästä siellä.

Mieslahden kirjan kuvat sekä Paltamon Urheilijat ry:n kuvat lahjoitettiin Paltamo-Seuran kuva-arkistoon.

Yhdistys sai lahjoituksena Meeri Karjalaisen runokirjan.

3.6. Muu toiminta

Yhdistys osallistui useiden eri tahojen kanssa yhteistyössä järjestettyyn Tyttöjen ja poikien iltaan 20.2. Paltalinnassa. Yhdistyksellä oli siellä Ajatuksia ja mielipiteitä Paltamosta –seinä, murreseanujen tunnistamistehtävä ja Paltamo-visa.

taidetta

Yhdistys järjesti Paltamon kunnan kulttuuritoimen kanssa Kulttuuriperintöä ja Paltamon tulevalle kartalla –ideointi-illan kesäteatterilla 24.8.

Senja Säkkinen, Kaleva Kovalainen, Heli Koivukangas ja Kaisa Toivonen osallistuivat Kainuun Museo- ja Kotiseutuyhdistyksen järjestämään Vaalan retkeen (Kankari, Lamminaho, Säräisniemen kirkko ja kotiseutumuseo) 22.8.

Seuran nettisivuilla oli joulukuussa joulukalenteri, jossa esiteltiin vanhoja kuvia Paltamosta. Lisäksi sivuilla pystyi osallistumaan arvontaan ja kyselyyn.

4. TIEDOTTAMINEN

Yhdistys tiedotti toiminnastaan nettisivuillaan (www.paltamoseura.fi) ja facebook-sivuilla. Paltamon ekomuseon tapahtumista tiedotettiin omalla sivustolla www.paltamonekomuseo.fi sekä facebook-sivuilla.

Väylässä oli lehtijuttuja tilaisuuksista, ekomuseoretkestä ja tiedotteita (6).

Tapahtumista, näyttelyistä ja museon aukioloajoista tiedotettiin Väylässä, Kainuun Sanomissa, Koti-Kajaanissa, tapahtumakalenterissa ja seinäilmoituksin.

Museolla ja Paltamon Info-pisteellä oli tarjolla suomenkielisen museoesitteen lisäksi englanninkielinen esite, Paltamo-Seuran esite sekä Kylämonumentit-esite.

Paltamo-Seuran toiminta oli esillä Eläkeliiton maakunnallisessa syyslehdessä.

5. JÄSENISTÖ JA JÄSENYYDET

Jäsenmaksun (15 e) maksoi 48 henkeä. Jäsenkirje lähetettiin jäsenmaksun yhteydessä huhtikuussa. Jäsenille myönnettiin 25 %:n jäsenalennus yhdistyksen tuotteista, 5 €:n alennus koruista ja 3 €:n alennus kalentereista.

Paltamo-Seura ry oli Suomen kotiseutuliitto ry:n, Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistys ry:n sekä Oulujärvi Leader ry:n jäsen.

6. TALOUDELLINEN ASEMA

6.1. Tuloslaskelma

Yhdistyksen tilinpäätös osoitti 6279,87 € ylijäämää.

6.2. Avustukset

Yhdistys sai toimintaansa seuraavia avustuksia:

- avustus museonrakennuksen ylläpitoon v. 2019 878,07 € (Paltamon kunta).
- avustus museotoiminnan kehittämiseen 4600 € (Museovirasto)
- Kohtaamme kertoen ja kuunnellen –hanke 2800 € (Suomen Kotiseutuliitto)
- avustus Oulujärvi kiikarissa -hankkeelle 2000 € (Kiehimän-Melalahden yhteisalue) – ei otettu käyttöön v. 2020
- avustus Oulujärvi kiikarissa -hankkeelle 1000 € (Uuran-Mieslahden yhteisalue) – ei otettu käyttöön v. 2020

Yhdistys haki tammikuussa Oulujärvi Leader ry:ltä 27 000 € Oulujärvi kiikarissa -hankkeelle. Päivitetyllä hankesuunnitelmalla yhdistys sai rahoituksen hankkeelle vuodeksi 2021 loppuvuodesta 2020.

6.3. Tuotemyynti ja varainhankinta

Yksityishenkilö teetätti yhdistykselle myyntiin A6-kokoisia lehtiöitä.

Loppuvuodesta teetettiin 140 kpl Moottorin pärinää Paltamossa –seinäkalentereita, joissa oli kuvia paltamolaisista moottorikulkuvälineistä ja -työkoneista 20-60-luvuilta.

Loppuvuodesta teetettiin yhteistyössä Sotkamo-Seuran kanssa 500 kpl Heikki Meriläisen juhluvuoden loitsuluutua.

Korumyyntiä lisättiin kesän lehtijutulla sekä ostettiin uusi erä koruja.

Yhdistyksellä on ollut myynnissä seuraavia tuotteita

- DVD-tuotteet: Koostevideo: Paltamo-filmi, Melalahti/muistomerkki, 450-juhlat (20 €) ja Paltamo-filmi 15 €

- Karhunpääasekoru 70 € / 65 €

- Moottorin pärinää Paltamossa –seinäkaleri 15 € / 12 €

- Talas-Eera – Kainuun voimamiesten kuningas –kirja 10 €

- Kalevalan kansaa katsomassa -kirja 10 €

- A6–kokoisia lehtiöitä 3 €

- Loitsuluutu 3 €/kpl tai 5 €/ 2 kpl

- Kortit 50 snt/kpl

6.4. Lahjoitukset

Yksityisiä lahjoituksia saatiin 250 €.

6.5. Hankinnat

Yhdistykselle hankittiin telttakatos Oulujärvi Leader ry:n Kampe –haun avustuksella.

7. YHTEISTYÖKUMPPANIT

- Paltamon kunta

- Paltamon kirjasto

- Korpitien koulu

- Oulujärvi–Leader ry

- Paltamon 4H-yhdistys

- Paltamon ev.lut. seurakunta

- Vaarojen Vaeltajat ry

- Paltamon nuorisotoimi

- Sotkamo-Seura ry

- Meriläisten sukuseura

- Eläkeliitto Paltamo

- Väylä-lehti

- Elias Lönnrot –seura

- Oulujärven Jättiläiset

- K-market Tervatori

- Paltamon apteekki

- Kiehimän-Melalahden –yhteisalue

- Mieslahden-Uuran yhteisalue

- Vaarankylän kyläyhdistys

- Mieslahden kyläyhdistys

- Kiehimänsuun kyläyhdistys

- Kainuun museo- ja kotiseutuyhdistys

- Kainuun Museo

- Suomen kotiseutuliitto

8. EDUSTUKSET

Heli
ry:n

Heli
kesä

Koivukangas, Kaleva Kovalainen ja Kaisa Toivonen osallistuivat Oulujärvi Leader Yhdistyslauantaihin 11.1. Mieslahden Opistolla.

Koivukangas, Terttu Väisänen ja Kaleva Kovalainen osallistuivat kunnan Jättiläisen 2020 suunnittelutapahtumaan 21.1.

Senja osallistuivat Kainuun Museo- ja Kotiseutuyhdistyksen 90-vuotisjuhlatilaisuuteen 6.3.

Säkkinen ja Kaleva Kovalainen

Kaisa Toivonen osallistui Paltamon seurakunnan järjestämään järjestöiltaan piispan vierailun yhteydessä 4.9. Tilaisuudessa katsottiin digitoitu video piispantarkastuksesta 60-luvun alussa.

Kaisa Toivonen ja Eija Homanen osallistuivat maakunnalliseen museopäivään 10.10. Kajaanissa.

9. LOPPUSANAT

Maailmanlaajuinen Korona-pandemia maaliskuusta alkaen muutti vuoden 2020 suunnitelmia oleellisesti. Tapahtumat jouduttiin perumaan ja kokoontumisia rajoitettiin. Oulujärvi kiikarissa –hanke ei saanut alkuvuodesta rahoitusta, mikä koitui pandemian aiheuttamien muutosten takia hyväksi ratkaisuksi. Hanke siirtyi syksyn hakuun ja sai rahoituksen vuodelle 2021, jolloin pystyttiin jo reagoimaan pandemian vaikutuksiin.

Kaksi kotiseuturetkä voitiin loppukesällä järjestää ja ne olivatkin onnistuneita tapahtumia, joilla oli myös positiivisia vaikutuksia perinteen tallennukseen. Paltamon elävä ekomuseo elää edelleen. Uusia videoita julkaistiin monipuolisesti seuran nettisivuilla, mutta sisältöjä paltamonekomuseo- ja kiehimä-sivustoille tulisi saada jatkuvasti organisoitua ja tuotettua lisää. Pienen-Haatajan retken jälkeen tehtäväksemme nousi miettiä, miten seura voisi olla apuna, että saataisiin talo ja siellä olevat arvokkaat dokumentit säilymään. Kylien kohteilla käymiselle olisi kysyntää ja niiden löydettävyyttä voisi lisätä esim. tekemällä niihin geokätköjä. Kotiseuturetkien järjestämistä ja niiden dokumentointia kesäisin kannattaa edelleen jatkaa.

Myös museo veti hienosti kävijöitä, kun yleiset tapahtumat oli peruttu, ulkomaanmatkailua ei voitu harrastaa ja ihmiset matkustivat paljon kotimaassa. Museo oli kesällä Paltamon harvoja avoinna olevia ja järjestettyjä käyntikohteita. Museoviraston avustuksella saatiin kokoelmat ajan tasalle. Jatkossa on huolehdittava paremmin kokoelmahankintojen hoidosta ja järjestelmällisyydestä.

Varainhankinta oli vuonna 2020 erityisen onnistunutta. Vaikka yleisölle suunnattua toimintaa oli vähemmän, oli mahdollisuus keskittyä paremmin hankkeiden tekemiseen ja varainhankintaan. Korumyynti lisääntyi kesän Väylän lehtijutun jälkeen. Kalentereissa päästiin uuteen myyntiennätykseen, kun saimme K-market Tervatorin ja Paltamon apteekin myyntipaikoiksi sekä Väylään kaksi kertaa kalenteriesittelyn. Jatkossa olisi tärkeää saada kalanterin teko aloitettua tarpeeksi ajoissa, mikä ei vuonna 2020 vielä onnistunut. Myös

lehtiöitä ja loitsuluutuja tuotettiin. Varainhankinta onkin erityisen tärkeää, koska useimmissa hankkeissa vaaditaan omarahoitusosuutta. Hallinnossa tulee muutoksia, koska tilimuoto tulee muuttumaan ja laskutus pitää uudistaa, mitkä tulevat lisäämään sekä työtä että kustannuksia. Tietojärjestelmien muutokset suomi.fi-tunnistukseen vaati myös perehtymistä loppuvuodesta.

Paltamo-Seuran toimintaan vuonna 2020 voidaan olla erittäin tyytyväisiä. Sen mahdollisti aktiivinen, toimelias ja luova porukka, joka korona-pandemian seurauksena otti edistyneesti käyttöön etäyhteydet. Niiden avulla olikin näppärää suunnitella yhdessä hankkeita ja jopa pitää kokouksia, vaikka kasvokkain tapahtuvaa fyysistä ja todellista yhteyttä saman pöydän ääressä myös tarvitaan. Seuran innovatiivisuudesta kertoo saatu kotiseutuliiton apuraha, joka käytetään itse ideoituun Museontuoja-toimintaan vuonna 2021. Hanke oli 7 apurahan saajan joukossa, kun kotiseutuliitolle oli tullut yhteensä 122 hakemusta!